

# 1 Beginselen en elementair balanslezen

## Opdrachten

### Opdracht 1.1.1 Eenvoudige mutaties

Onderneming B.V. X handelt in koelkasten. De volgende uitgangspunten gelden in deze casus:

- nieuwe besloten vennootschap
- één aandeelhouder: X
- één werknemer: X
- handel in koelkasten
- alle betalingen per bank, tenzij anders aangegeven
- geen omzetbelasting
- geen winstbelasting

Geef de mutaties in de balans en winst-en-verliesrekening weer voor de volgende gebeurtenissen:

1. X richt op 1 januari 2015 een besloten vennootschap op; aandelenkapitaal ad € 1,00 wordt op de bank gestort.
2. De bank verstrekt een langlopende lening van € 150.000.
3. X koopt op 1 februari 2015 een bedrijfsauto voor € 30.000.
4. Inkoop 20 koelkasten a € 2.000 = € 40.000.
5. Verkoop en levering 10 koelkasten à € 3.000. Opbrengst € 30.000.
6. X ontvangt een jaarsalaris van € 40.000; van sociale lasten is geabstraheerd.
7. Van de langlopende lening wordt op 31 december € 10.000 afgelost.
8. Per 31 december 2015 wordt op de auto 33 1/3 % afgeschreven.
9. De huur voor jaar 1 en 2 wordt vooruitbetaald (€ 80.000).
10. Betaling rente op lening 8% van € 150.000 = € 12.000.
11. Betaling notaris- en advieskosten i.v.m. oprichting bv € 500.
12. X heeft namens de bv adviezen uitgebracht aan N.V. Y en factureert hiervoor € 10.000.

13. Het reclamebureau van de B.V. stuurt een rekening van € 5.000 voor verrichte diensten.
14. N.V. Y betaalt de nota van € 10.000 vermeld bij gebeurtenis 12.
15. De ondernemer schat in dat hij in de toekomst een bedrag van € 2.000 aan garantieverplichtingen moet uitgeven.

### Opdracht 1.1.2 Eenvoudige mutaties

Stel de eindbalans en winst-en-verliesrekening na jaar 1 van B.V. X samen en geef vervolgens voor de gebeurtenissen in jaar 2 de mutaties in de balans en winst-en-verliesrekening weer.

1. Inkoop op rekening van 30 koelkasten a € 2.000.
2. De huurkosten over jaar 2 worden geadministreerd.
3. Verkoop van 35 koelkasten op rekening à € 5.000.
4. Ontvangst van 80% van de opbrengst van de op rekening verkochte 35 koelkasten (gebeurtenis 3).
5. Op 6 december wordt een order ontvangen en bevestigd voor de levering van 5 koelkasten in jaar 3 (5 x € 6.000).
6. De afnemer van gebeurtenis 3 is failliet. De curator bericht dat van de resterende vordering 40% betaald zal worden.
7. De directeur van de bv neemt voor privédoeleinden een bedrag van € 10.000 op van de bank.
8. Bij inventarisatie blijkt één koelkast (€ 2.000) te zijn verdwenen. De voorraad was niet verzekerd.
9. Van een klant wordt een bedrag van € 5.000 euro ontvangen voor een in jaar 3 te leveren koelkast.
10. Bij een afnemer aan wie in jaar 1 is geleverd moet een reparatie worden verricht, waarvoor € 500 aan onderdelen nodig is. De reparatie valt onder de garantie. De onderdelen worden op rekening gekocht.

### Opdracht 1.1.3 Eenvoudige mutaties

Geef bij elk van de onderstaande transacties aan:

1. of er sprake is van *opbrengst* en/of *ontvangst* en/of *kosten* en/of *uitgaven*;
  2. het effect op 'het resultaat voor belasting' en de balanspost 'liquide middelen'.
- a. Een antiquariaat verkoopt eind december 2015 via een kunstveiling twee schilderijen van Vermeer voor € 2 miljoen elk, welke de eigenaar van het antiquariaat jaren geleden op een oude zolder heeft aangetroffen. De koper zal het geld pas overmaken, nadat alle formaliteiten op de kunstveiling zijn afgehandeld. Beantwoord de vraagstelling voor het antiquariaat.
  - b. Een ondernemer laat op 28 december 2015 zijn oude inktcartridges van zijn printers hervullen bij een refillzaak voor een bedrag van € 400 en betaalt met de pinpas. Beantwoord de vraagstelling voor de ondernemer.

- c. Een sportzaak koopt eind december 2015 op rekening met het oog op het Europees kampioenschap voetbal nieuwe voetballen bij de fabrikant voor een bedrag van € 25.000. De voetballen worden nog in 2015 geleverd, maar zullen pas over vijf maanden in de verkoop gaan. Beantwoord de vraagstelling voor de sportzaak.
- d. Op 30 december 2015 int de telecommaschappij per incasso van de bankrekening van onderneming X een bedrag van € 2.000 voor de adsl-aansluiting betrekking hebbend op de maand januari 2016. Beantwoord de vraagstelling voor de onderneming X.
- e. Een restaurant heeft op 26 december 2015 een menu à la carte gereserveerd aan een gezelschap. Het gezelschap heeft voor de maaltijd een bedrag van € 800 met de creditcard betaald. Beantwoord de vraagstelling voor het restaurant, indien de creditcardbetaling per direct wordt bijgeboekt op de bankrekening van het restaurant.

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding 31 maart 2006, opgave 3, bewerkt)

### Opdracht 1.1.4 Eenvoudige mutaties

Een in Nederland gevestigde besloten vennootschap handelt in schaatsen. Deze worden betrokken uit Oost-Europa en verkocht in binnen- en buitenland. In 2016 vindt een aantal financiële gebeurtenissen plaats.

- a. Geef per gebeurtenis aan tot welke mutaties dit leidt in de balans.
- b. Geef per gebeurtenis aan tot welke mutaties dit leidt in de winst-en-verliesrekening.

#### Gebeurtenis

- a. De vennootschap koopt 1.000 paar schaatsen voor € 50 per paar van een in Polen gevestigd bedrijf. De factuur wordt gelijk met de schaatsen ontvangen.
- b. De vennootschap verkoopt op rekening de helft van de onder a gekochte schaatsen tegen € 80 per paar.
- c. Op de bank van de vennootschap wordt een bedrag van € 10.000 ontvangen wegens betaling van een debiteur.
- d. De vennootschap heeft een inpakmachine van € 20.000 laten installeren en ontvangt de factuur.
- e. De afschrijving van de materiële vaste activa bedraagt € 55.000 per jaar.
- f. Er worden nieuwe aandelen uitgegeven en volgestort. Totaal € 100.000. De nominale waarde bedroeg hiervan € 20.000.
- g. In verband met nieuwe technologische ontwikkelingen door de 'klapschaats' blijkt het noodzakelijk een extra voorziening op de aanwezige voorraad te treffen van € 12.000.
- h. Er wordt huur van het bedrijfspand vooruitbetaald voor 2017 tot een bedrag van € 40.000.

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding 3 april 1998, opgave 1, bewerkt)

**Opdracht 1.1.5 Opstellen balans**

Per 31-12-13 dient de balans te worden opgesteld van een bedrijf dat als eenmanszaak wordt gevoerd.

Hieronder staan alle benodigde gegevens, betrekking hebbend op de stand van zaken per 31-12-13, om een balans ultimo 2013 op te stellen, waarbij zo veel mogelijk de voorgeschreven indeling van de balansposten moet worden aangehouden.

1. Bank: Volgens dagafschrift is de schuld € 39.000.
2. Crediteuren: Het saldo 'crediteuren' geeft een totaalstelling van € 65.000.
3. Debiteuren: Het saldo 'debiteuren' geeft een totaalstelling van € 42.000. Van de openstaande debiteurposten wordt € 5.000 als oninbaar beschouwd.
4. Gebouw: Te waarderen op de aanschafprijs ad € 100.000 onder aftrek, van 2 jaar afschrijvingen ter grootte van 2% van de aanschafprijs per jaar.
5. Hypotheek: De stand van de opgenomen lening is € 48.000.
6. Voorraden: Volgens inventarisatie bedraagt de verkrijgingsprijs van de aanwezige voorraad: € 68.000.\* Rekening moet worden gehouden met een voorziening wegens incourantheid van € 4.000.
7. Kas: Na kassacontrole blijkt het saldo € 6.000.
8. Nog te betalen: Er zijn nog kostennota's te ontvangen in 2014 over 2013 ten bedrage van € 7.000.
9. Vooruitbetaald: Het blijkt dat € 5.000 van in 2013 betaalde kosten betrekking heeft op het volgend jaar.

\* De waarderingsgrondslag voor voorraden is de verkrijgingsprijs onder aftrek van incourantheid.

- a. Stel aan de hand van vorenstaande gegevens de balans op, ultimo 2013, en bereken de omvang van het eigen vermogen.
- b. Bereken met behulp van vermogensvergelijking de winst over een bepaald jaar aan de hand van de volgende gegevens:

|                           |        |
|---------------------------|--------|
| Eigen vermogen begin jaar | 33.000 |
| Eigen vermogen eind jaar  | 50.000 |
| Privéonttrekkingen        | 40.000 |
| Privéstortingen           | 15.000 |

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 11 november 1994, opgave 3, bewerkt)

**Opdracht 1.1.6 Opstellen balans en winst-en-verliesrekening**

Een cliënt die een eenmanszaak voert verstrekt u de onderstaande voorlopige jaarcijfers. Bij de bespreking ervan valt u het volgende op:

- In tegenstelling tot vorig jaar blijkt er geen voorziening voor dubieuze vorderingen in mindering te zijn gebracht op de debiteuren. Bij nader inzien is dit wel noodzakelijk. Deze voorziening wordt geschat op € 2.000.
- De afschrijvingen op machines zijn bepaald op basis van een ander percentage dan gebruikelijk: de afschrijvingen moeten in totaal € 14.000 bedragen.
- Voorts is er nog een kostennota ad € 1.500 gevonden, die in 2013 niet was verwerkt; deze dient alsnog in de cijfers te worden verwerkt.

Corrigeer de betreffende bedragen en maak een nieuwe opstelling van de balans en winst-en-verliesrekening over 2013, waarbij duidelijk moet blijken hoeveel winst is gemaakt in 2013.

|                             |                |                    |                |
|-----------------------------|----------------|--------------------|----------------|
| Gebouw                      | 200.000        | Kapitaal           | 140.000        |
| Machines                    | 70.000         | Winst              | 80.000         |
| Transportmiddelen           | 40.000         |                    |                |
|                             |                | Hypotheek o/g      | 110.000        |
| Vorraden                    | 38.000         |                    |                |
| Vorderingen                 | 16.000         | Crediteuren        | 50.000         |
| Overlopende activa          | 5.000          | Overlopende posten | 13.000         |
| Liquide middelen            | 24.000         |                    |                |
|                             | <u>393.000</u> |                    | <u>393.000</u> |
| <b>Netto-omzet</b>          |                | <b>510.000</b>     |                |
| Kostprijs van de omzet      |                | <u>310.000</u>     |                |
| <b>Bruto-omzetresultaat</b> |                | <b>200.000</b>     |                |
| Personeelskosten            | 90.000         |                    |                |
| Overige kosten              | 20.000         |                    |                |
| Afschrijvingen              | <u>10.000</u>  |                    |                |
|                             |                | <u>120.000</u>     |                |
| <b>Resultaat</b>            |                | <b>80.000</b>      |                |

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 15 april 1994, opgave 4, bewerkt)

**Opdracht 1.1.7 Balans en winst-en-verliesrekening**

Gegeven onderstaande posten uit een rekeningstelsel van een onderneming:

- a. Bank, b. Debiteuren, c. Voorraad goederen, d. Crediteuren, e. Salariskosten, f. Kas en g. Omzet.

Geef van elk van bovengenoemde posten aan of zij voorkomen op de balans of op de winst-en-verliesrekening van de onderneming en welke op de debet- of creditzijde, waarbij debetposten op de linkerzijde staan op de balans of winst-en-verliesrekening en creditposten op de rechterzijde.

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 12 februari 1993, opgave 3, bewerkt)

**Opdracht 1.1.8 Opstellen balans**

Stel aan de hand van de volgende gegevens de balans per 31 december 2016 samen van Pieterse BV. Volg hierbij de (hoofd)indeling zoals die wettelijk is gegeven.

Als algemeen gegeven geldt, dat deze bv waardeert op historische kostprijs.

Auto: aanschaffingsprijs € 42.000; afgeschreven t/m 31-12-2016 € 14.000

Bank: volgens laatste dagafschrift tegoed € 2.000

Bibliotheek: getaxeerd door expert op 26-12-2016, het moment van overdracht aan de bv, voor € 12.000

Crediteuren: € 18.000, waarvan € 8.000 te betalen per 1-5-2018

Debiteuren: € 34.000, waarbij aan debiteur De Wit is toegestaan om zijn saldo per 24 oktober 2018 te voldoen

Financieringsschuld auto: € 18.200, zijnde 26 termijnen van € 700 per maand, waarvan per 31-12-2016 reeds 2 voldaan hadden moeten zijn

ING banksaldo: volgens dagafschrift per 31-12-2016 € 3.200

Kassaldo: € 4.000 na opname bij bank op 31-12-2016 € 3.000 (die daar nog niet zijn verwerkt)

Lening u/g: € 10.000; dit is het restant van een tienjarige lening die bij het afsluiten € 50.000 groot was

Maatschappelijk kapitaal: € 175.000, waarvan geplaatst € 70.000 en waarop is gestort € 42.000,

Reserves: € 8.000

Voorziening voor een schadeclaim: € 4.000, die per 2-3-2017 zal moeten worden voldaan

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding 8 februari 1991, opgave 3, bewerkt)

**Opdracht 1.2.1 Mutaties**

De eigenaar van een eenmanszaak stelt in verband met de commerciële winstberekening over 2015 een vermogensvergelijking op. De boekhouder wordt gevraagd om de gegevens betreffende het boekjaar 2015 aan te leveren.

De boekhouder verstrekt de volgende gegevens:

- eigen vermogen per 1 januari 2015: € 870.000;
- het totaal van de betalingen aan crediteuren in 2015: € 450.000;
- in 2015 van debiteuren ontvangen: € 620.000;
- voor eigen gebruik goederen aan de eenmanszaak onttrokken: € 16.500;
- contante verkopen in 2015: € 495.000;
- herwaardering van het winkelpand: € 50.000;
- langlopende lening afgesloten bij de bank: € 150.000;
- maandelijks werd in 2015 een bedrag van € 5.000 voor levensonderhoud van de eigenaar en zijn gezin overgeboekt van de zakelijke rekening naar de privérekening;
- eigen vermogen per 31 december 2015: € 970.000;
- uit een in privé ontvangen erfenis werd in december 2015 een bedrag van € 55.000 op de bankrekening van de onderneming gestort ter versterking van het eigen vermogen van de eenmanszaak;
- een materieel vast actief werd verkocht met een winst van € 18.000.

Bereken de winst van het jaar 2015 door middel van een vermogensvergelijking.

(Bron: Eindtoets jaarrekeninglezen beroepsopleiding advocaten, najaar 2017, bewerkt)

### Opdracht 1.2.2 Vermogensvergelijking

Stel het beginvermogen van een eenmanszaak is € 100.000. De ondernemer is failliet verklaard negen maanden na de datum van de laatste opgestelde balans, 31 december 2013. Zowel de belastingdienst als de curator zijn geïnteresseerd in wat er is gebeurd na de datum van de laatste bekende balans waaruit een vermogen van € 100.000 blijkt. Uit het onderzoek van de curator blijkt dat ten tijde van de aanvraag van het faillissement het boedeltekort bedroeg € 100.000.

| Periode        | 31-12-2013     | Eind           |
|----------------|----------------|----------------|
| Bedrijfspand   | 180.000        | 0              |
| Machine        | 110.000        | 90.000         |
| Voorraad       | 7.000          | 8.000          |
| Vordering      | 12.000         | 11.000         |
|                | <u>309.000</u> | <u>109.000</u> |
| Eigen vermogen | 100.000        | -/- 100.000    |
| Lening tante   | 60.000         | 0              |
| Bank           | 80.000         | 0              |
| Crediteuren    | 59.000         | 149.000        |
| Omzetbelasting | 10.000         | 60.000         |
|                | <u>309.000</u> | <u>109.000</u> |

De curator geeft opdracht tot het opstellen van een vermogensvergelijking.

De accountant komt tot de conclusie dat aan de posten met een huishoudelijk privé-karakter met de bankpas van de onderneming per saldo een bedrag van € 60.000 is uitgegeven. Het bankkrediet is terugbetaald tot een bedrag van € 80.000. Ook is de lening aan tante groot € 60.000 volledig terugbetaald. Deze lening was niet preferent. Deze bedragen konden betaald worden uit de opbrengst van het bedrijfspand van € 140.000.

Hoe groot bedraagt het belastbaar inkomen? Laat uw berekening zien.

(Bron: Eindtoets jaarrekeninglezen beroepsopleiding advocaten, open vraag 1, d.d. 11-6-2015, aangepast)

### **Opdracht 1.2.3 Vermogensvergelijking**

Een eenmanszaak is doende met het opstellen van de jaarrekening over 2015. Via een vermogensvergelijking wil de eenmanszaak het resultaat over 2015 vaststellen.

Geef aan hoe de volgende gebeurtenissen binnen de eenmanszaak worden verwerkt in de vermogensvergelijking om te komen tot berekening van het resultaat over 2015. Ga ervan uit dat de effecten van de gebeurtenissen nog niet boekhoudkundig zijn verwerkt in het vermogen eind 2015.

- Op 1 juli 2015 heeft de eigenaar van de eenmanszaak de huur van het bedrijfspand voorgesloten in verband met het feit dat op dat moment de bankrekening van de eenmanszaak geen ruimte meer bood voor het doen van betalingen.
- Op 21 december 2015 is er vanaf een bankrekening die de eenmanszaak gebruikt € 500 betaald in verband met een tandartsrekening van de eigenaar van de eenmanszaak.

(Bron: Eindtoets jaarrekeninglezen beroepsopleiding advocaten, open vraag 2, d.d. 7-1-2015, bewerkt)

### **Opdracht 1.2.4 Vermogensvergelijking**

De jaarrekening 2015 van een advocatenkantoor (eenmanszaak) geeft op 1 januari 2015 een beginvermogen van € 300.000 en op 31 december 2015 een eindvermogen van € 375.000. Gedurende 2015 heeft het advocatenkantoor een bedrag van € 15.000 van de zakelijke rekening aan de belastingdienst betaald in verband met de aanslag inkomstenbelasting 2014 van de advocaat-eigenaar. In verband met een zakelijke kantoorborrel voor de werknemers in december 2015 heeft de advocaat-eigenaar € 1.000 uit zijn eigen portemonnee betaald.

Bereken het resultaat van het advocatenkantoor over 2015 met behulp van een vermogensvergelijking.

(Bron: Oefentoets jaarrekeninglezen beroepsopleiding advocaten, open vraag 1, d.d. 22-12-2014, bewerkt)

### **Opdracht 1.2.5 Vermogensvergelijking**

Het eigen vermogen van De Goedkoopste Advocaat B.V. bedraagt op 1 januari 2016 € 335.000 en op 31 december 2016 € 445.000. In juni 2016 is door De Goedkoopste Advocaat B.V. € 40.000 dividend gedeclareerd en uitgekeerd aan de enige aandeel-



houder, De Goedkoopste Beheer B.V. Iedere maand in 2016 betaalt De Goedkoopste Advocaat B.V. zonder inhouding van loonbelasting een bedrag van € 5.000 management fee aan haar aandeelhouder De Goedkoopste Beheer B.V. Er is in juli 2016 door De Goedkoopste Advocaat B.V. een investering gedaan in een bedrijfsauto van € 30.000. Het bedrijfspand van De Goedkoopste Advocaat B.V. is in december 2016 met € 20.000 ten laste van de winst afgewaardeerd.

Bereken de winst van De Goedkoopste Advocaat B.V. over 2016 door middel van vermogensvergelijking en vermeld de berekening.

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 11 oktober 2012, opgave 1, bewerkt)

### Opdracht 1.2.6 Vermogensvergelijking

Ondernemer X voert een eenmanszaak. Uit de samenstelling van de balansen per 31 december 2015 en 31 december 2016 blijken de volgende feiten:

|                                |           |
|--------------------------------|-----------|
| – eigen vermogen 31-12-16      | € 150.000 |
| – totaal vermogen 31-12-16     | € 300.000 |
| – eigen vermogen 31-12-15      | € 120.000 |
| – totaal vermogen 31-12-15     | € 400.000 |
| – investeringen in 2016        | € 30.000  |
| – privéstortingen over 2016    | € 10.000  |
| – privéonttrekkingen over 2016 | € 40.000  |

Bereken op basis van bovenstaande gegevens door vermogensvergelijking het resultaat over 2016 van de eenmanszaak.

Welk nadeel kleeft aan de vermogensvergelijking als methode van resultaatberekening ten opzichte van het opstellen van een winst-en-verliesrekening?

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 14 oktober 2011, opgave 5, bewerkt)

### Opdracht 1.2.7 Vermogensvergelijking

In een alimentatieprocedure krijgt u de volgende winst-en-verliesrekening onder ogen:

|                |           |
|----------------|-----------|
| Opbrengsten    | € 200.000 |
| Afschrijvingen | € 30.000  |
| Overige kosten | € 20.000  |
| Winst          | € .....   |

Het betreft een eenmanszaak. De eigenaar onttrekt jaarlijks een bedrag van € 120.000 uit de onderneming. Voor het overige zijn er geen directe mutaties in het eigen vermogen. Het begin eigen vermogen was € 20.000 en het eind eigen vermogen was € 50.000. Alle opbrengsten en alle overige kosten waren ook ontvangsten en uitgaven. Verder hebben zich geen ontvangsten en/of uitgaven voorgedaan.

- Bereken de winst door middel van een *vermogensvergelijking*.
- Hoe groot was de kasstroom van onderneming X in cijfers?

De alimentatieplichtige wil voor zijn draagkrachtberekening uitgaan van de jaarlijkse onttrekkingen in onderneming X. De alimentatiegerechtigde wil voor deze draagkrachtberekening echter uitgaan van de jaarlijkse winst vermeerderd met de afschrijvingen van onderneming X, hetgeen in dit geval een hoger bedrag oplevert.

- c. Noem een financieel-economisch argument voor de alimentatieplichtige om niet de gehele winst, maar slechts een gedeelte van de winst van onderneming X te onttrekken.
- d. Noem – los van de draagkrachtberekening – een financieel-economisch argument voor de alimentatieplichtige om het bedrag van de afschrijvingen niet aan onderneming X te onttrekken.

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 15 oktober 2010, opgave 1, bewerkt)

### Opdracht 1.2.8 Vermogensvergelijking

De boekhouder van BV De Zwaardvis is begonnen met het opstellen van een vermogensvergelijking teneinde het resultaat (winst/verlies) over 2016 te kunnen bepalen. Het begin- en eindvermogen 2016 zijn uit de grootboekadministratie overgenomen.

Voor de vermogensvergelijking wordt het volgende model gebruikt:

$$\begin{array}{l}
 \text{Eindstand eigen vermogen} \\
 -/- \quad \frac{\text{Beginstand eigen vermogen}}{\text{Vermogensverschil}} \\
 + \text{ of } -/- \quad \frac{\text{Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen (o.a. storting en onttrekkingen)}}{\text{Resultaat}}
 \end{array}$$

Geef *gemotiveerd* aan of en zo ja hoe de onderstaande gebeurtenissen 1 t/m 5 moeten worden verwerkt in de vermogensvergelijking om tot de berekening van het resultaat 2016 te komen.

- a. In juni 2016 is er op de aandeelhoudersvergadering besloten tot uitkering van € 10.000 aan dividend. Het besluit is verwerkt in de administratie, maar er heeft nog geen betaling plaatsgevonden.
- b. Aan de directeur-grootaandeelhouder is in november 2016 € 25.000 salaris betaald. Deze betaling heeft de boekhouder vergeten te verwerken in de grootboekadministratie.
- c. Eind 2016 is er een minibestelauto aangeschaft voor € 5.000. Deze transactie is verwerkt in de administratie.
- d. Eind 2016 is het bedrijf voor de wijze van waardering van een aantal activa overgestapt van de historische kostprijs naar de vervangingswaarde. Hierdoor is de balanswaarde van deze activa met € 35.000 toegenomen. De boekhouder heeft een herwaarderingsreserve opgenomen in de administratie.
- e. Om een beter resultaat te creëren besluit de directie de afschrijvingen met € 15.000 verlagen. De boekhouder heeft geweigerd om dit in de administratie te verwerken.

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 16 oktober 2009, opgave 4, bewerkt)

**Opdracht 1.2.9 Vermogensvergelijking**

De NV Scooter rapporteert eind december 2016 een balans totaal op de debetzijde van € 28 miljoen en een totaal aan vreemd vermogen ter grootte van € 10 miljoen.

- a. Bereken de omvang van het eigen vermogen op de balans van NV Scooter ultimo 2016. NV Scooter heeft op 23 december 2016 de huur voor zijn pand per bank betaald voor een bedrag van € 88.000, waarvan de helft betrekking heeft op 2016 en de andere helft op 2017. Op zijn winst-en-verliesrekening eind 2016 boekt NV Scooter huurkosten 2016 ad € 44.000 en op de balans per 31 december 2016 onder 'Vooruitbetaalde bedragen' eveneens € 44.000.
- b. Geef aan welke van de vier bedrijfseconomische beginselen NV Scooter heeft gevolgd voor deze boeking door een keuze te maken uit onderstaande alternatieven. Geef een toelichting op uw keuze.
  - realisatiebeginsel;
  - accrualbeginsel;
  - voorzichtigheidsbeginsel;
  - bestendigheidsbeginsel.

Uit de jaarstukken van een garagebedrijf, georganiseerd als eenmanszaak, blijkt op 1 januari 2016 een beginvermogen van € 440.000 en een eindvermogen op 31 december 2016 van € 460.000. Gedurende het jaar 2016 is door de garage-eigenaar, per saldo, tot een bedrag van € 40.000 voor privédoeleinden, aan de eenmanszaak onttrokken.

- c. Bereken, op basis van de verstrekte informatie, de winst (resultaat) van de garage over 2016 met behulp van vermogensvergelijking.

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 13 februari 2009, opgave 1, bewerkt)

**Opdracht 1.2.10 Vermogensvergelijking**

Bereken met behulp van vermogensvergelijking de winst/verlies van de Besloten Vennootschap Advocatenpraktijk IJburglaan te Amsterdam over 2016 aan de hand van de volgende gegevens (bedragen in euro):

|                                                  |         |
|--------------------------------------------------|---------|
| – begin eigen vermogen                           | 300.000 |
| – eind eigen vermogen                            | 990.000 |
| – dividenduitkering (juli 2016)                  | 50.000  |
| – loonbetalingen aan advocaten in loondienst     | 300.000 |
| – loonbetalingen aan administratieve medewerkers | 100.000 |
| – rentebetaling hypotheeklening                  | 30.000  |
| – aflossing hypotheeklening                      | 60.000  |

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 10 november 2006, opgave 1, bewerkt)

**Opdracht 1.2.11 Vermogensvergelijking**

Advocaat Henk Jansen voert een klein eenmanskantoor. Jansen voert nog op de ouderwetse manier zijn praktijk en bepaalt zijn winst door middel van vermogensvergelijking. Wel heeft hij een scheiding aangebracht tussen zijn privéadministratie en de administratie van het kantoor. Helaas worden er toch geregeld betalingen gedaan vanaf de bankrekening van het kantoor. Ook wordt al sinds jaren het salaris van zijn echtgenote Petra, die als (parttime) juriste bij een rechtsbijstandsverzekering werkt, op de kantoorbankrekening ontvangen. Er wordt geen privé grootboek (rekening-courant-verhoudingen) gebruikt.

De volgende gegevens zijn over 2016 bekend:

- I De rentebetalingen op de aflossingsvrije hypotheeklening van de privéwoning zijn vanaf de bankrekening van de eenmanszaak betaald (€ 20.000).
- II Betalingen voor de huur van een kantoorruimte (€ 12.000).
- III Betalingen vanaf de kantoorbankrekening naar de privébankrekening voor levensonderhoud (€ 36.000).
- IV Salaris van Petra (€ 30.000), ontvangen op de bankrekening van de eenmanszaak.
- V Inkomstenbelasting 2016 Henk Jansen (€ 20.000), betaald vanaf de bankrekening van de eenmanszaak.
- VI Er is € 25.000 overgemaakt van de kantoorbankrekening naar de privé spaarrekening.
- VII Betalingen voor kantoorartikelen t.b.v. eenmanszaak (€ 10.000).

Geef aan hoe de bedragen in de vermogensvergelijking verwerkt moeten worden.

| Beginstand eigen vermogen | 20.000   | Omcirkel uw keuzes                    |
|---------------------------|----------|---------------------------------------|
| I                         | 20.000   | optellen / aftrekken / niets mee doen |
| II                        | 12.000   | optellen / aftrekken / niets mee doen |
| III                       | 36.000   | optellen / aftrekken / niets mee doen |
| IV                        | 30.000   | optellen / aftrekken / niets mee doen |
| V                         | 20.000   | optellen / aftrekken / niets mee doen |
| VI                        | 25.000   | optellen / aftrekken / niets mee doen |
| VII                       | 10.000   | optellen / aftrekken / niets mee doen |
| <b>WINST / VERLIES</b>    | <b>?</b> | <b>(bedrag)</b>                       |

---

|                          |        |
|--------------------------|--------|
| Eindstand eigen vermogen | 25.000 |
|--------------------------|--------|

(Bron: Toetsvragen beroepsopleiding orde van advocaten 29 juni 2007, opgave 1, bewerkt)